

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

De Raad van de gemeente Lelystad
Postbus 91
8200 AB LELYSTAD

<i>Verzenddatum</i>	<i>Bijlagen</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
	1		3034028
<i>Onderwerp</i>			
Toezichtbrief IBT FT 23-26 Lelystad			

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2023 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit de bestuursovereenkomst IBT (Interbestuurlijk Toezicht)

FT (Financieel Toezicht). Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Onze aandacht in deze gaat uit naar:

- de naleving van de afspraken convenant IBT FT;
- de jaarrekening 2021 inclusief de bevindingen van de accountant;
- de begrotings-, schuld- en weerstandspositie o.b.v. de begroting 2023.

Bestuursovereenkomst IBT FT

Het IBT FT maakt onderdeel uit van de bestuursovereenkomst IBT 2019. Het doel van de bestuursovereenkomst IBT FT is het verbeteren van de verslaggeving vanuit het college aan de raad over de financiële positie, waardoor het horizontale toezicht van de raad wordt versterkt en het verticale toezicht vanuit de provincie op afstand kan plaatsvinden.

Jaarrekening en accountantsverslag

De accountant heeft op 5 juli 2022 een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven over 2021. De raad heeft de jaarrekening op 5 juli 2022 vastgesteld en is aan GS op de aanlevertermijn van 15 juli aangeleverd (15 juli 2022).

Uw gemeente heeft in 2021 een positief saldo voor bestemming van de reserves van ca. € 16 mln. gerealiseerd. Als voornaamste oorzaken worden genoemd de onderuitputting van budgetten als gevolg van de lockdowns corona, vacatures en een positievere ontwikkeling algemene uitkering. Het structureel saldo over 2021 is met ca. € 17 mln. tevens positief. Ook in de jaren 2014 tot en met 2020 werd een structureel evenwicht gerealiseerd.

Begrotingspositie

Uw raad heeft de (meerjaren)begroting 2023-2026 op 15 november 2022 vastgesteld. Ons college heeft in goed overleg deze begroting 2023 inclusief bijbehorende stukken iets later ontvangen dan wettelijk is vastgesteld (vóór 15 november) op de onderling afgestemde datum van 16 november 2022.

Ten aanzien van de financiële positie van gemeenten spelen (onder meer) onderstaande ontwikkelingen:

- De hogere uitgaven van het Rijk hebben een meevallend effect op de algemene uitkering (accres, samen trap op en trap af) in periode 2023-2025;
- Er is een besluit genomen over de herijking van het gemeentefonds;
- De opschalingskorting is opgenomen in de circulaire. Er is op dit moment geen concrete aanwijzing dat deze komt te vervallen. De oploop van de opschalingskorting is voor 2023 t/m 2025 bevroren.
- Er is nog geen definitief besluit hoe het vervallen van de wijze van financieren via het gemeentefonds ("trap op, trap af" systematiek) vanaf 2026 wordt opgevangen; gezien de financiële onzekerheden vanaf 2026, wordt met het Rijk in overleg getreden om tot een oplossing te komen;
- De gemeenten ramen de middelen Jeugdzorg conform de afspraken middelen Jeugdzorg (BZK/VNG/IPO) in afwachting van de uitwerking van de hervormingsagenda; dat betekent 100% in plaats van 75% tot en met 2026 (van de bedragen opgesteld door de Commissie van Wijzen); met aftrek van een beoogde besparing in de jaren 2024 en 2025 (zowel lagere baten als lasten);
- Er zijn geen garanties gegeven op het gebied van de compensatie van gemeenten voor de stijging van kosten binnen de Wmo als gevolg van het abonnementstarief.

Uw gemeente heeft in de (meerjaren)begroting:

- De septembercirculaire 2022 als basis genomen (evenals voorgaand jaar);
- De eenmalige algemene uitkering in 2026 (accres) opgenomen als structurele baat;
- De begroting gecorrigeerd voor de inflatie conform de indexering van het CPB (3,4%);
- De OZB in tact gehouden, behoudens de jaarlijkse correctie voor inflatie en areaal; de rioolheffing laten stijgen met ca. 15% als gevolg van het toegenomen lastennivo;
- De financiële effecten van invoering van het herijkte verdeelmodel van de algemene uitkering verwerkt binnen het financieel perspectief;
- De middelen jeugdzorg van het Rijk geraamd conform de landelijke afspraken;
- De energielasten zijn vanaf 2023 structureel hoger geraamd met ca.€ 0,5 mln. en in de jaren 2023 en 2024 incidenteel met ca. € 1,9 mln.;
- Geen (additionele) bezuinigingen of taakstellingen opgenomen.

Er is komende jaren sprake van een omvangrijke ambitie (versnellen van de groei van de stad inclusief de daarbij behorende voorzieningen, het verder vergroenen van de stad, het verder ontwikkelen van het stadshart en het stationsgebied en de renovatie van Lelystad-Oost).

Uw (meerjaren)begroting 2023-2025 vertoont een structureel reëel evenwicht zonder dat er aanvullende bezuinigingen hoeven te worden doorgevoerd. In 2026 is echter sprake van een structureel reëel tekort.

Schuldpositie

De schuldpositie is in 2021 gunstig (ca. 45%) en verbetert zich verder in het financieel perspectief (binnen de in het FT gehanteerde signaleringswaarden).

Weerstandpositie

De solvabiliteitsratio (BBV) van uw gemeente bedroeg in 2021 22% (neutraal) en neemt komende jaren verder toe tot ca. 32%. De overgang van annuïtair- naar lineair afschrijven (een technische stelselwijziging) heeft tot 2033 een negatief en vanaf 2033 een positief effect op de solvabiliteit. Evenals eventuele toekomstige winsten uit grondverkoop (positief effect).

Uw gemeente maakt onderscheid in algemene en financiële risico's. De weerstandsratio voor financiële risico's is, afgaande op uw risico-inschatting, ruim voldoende (ca. 1,7 in 2023) en voldoet hiermee aan uw norm van 1,5 (met een bandbreedte van 1,2 en 1,8).

De grondratio (investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten) bedraagt in 2021 ca. 23% en zal in 2023 tot ca. 29% toenemen. Op de langere termijn wordt een daling van de grondratio verwacht (gunstig).

Conclusie en toezichtregime IBT FT 2023

De (meerjaren)begroting van uw gemeente is structureel tot en met 2025 in evenwicht. In 2026 is sprake van een structureel tekort.

Lelystad valt voor het komend jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder repressief toezicht. Op basis van de bestuursovereenkomst IBT FT wordt de kleur oranje toegekend als gevolg van het structurele tekort in 2026.

Dit betekent dat uw begroting 2023 en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Het reguliere jaarlijkse bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt wel voortgezet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

de secretaris,

de voorzitter,

DASH BOARD FINANCIËLE POSITIE					W	W	W	W	P	PB	MJR	MJR	MJR			
Lelystad				gunstig	neutraal	ongunstig		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BEGROTING																
1	Woonlasten (mph) / woonlasten (mph) (landelijk gem.) (BBV)	<95%	>95% en <105%	> 105%	%	105%	107%	106%	105%	108%						
2	Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (als % baten) (BBV)	>0%	=0%	<0%	%	1,5%	2,3%	2,3%	5,5%	4,6%	1,2%	0,7%	1,1%	-1,9%		
3	Vershil jaarrekening en primaire begroting (voor inzet reserves) (% baten)	<5% en >-5%		>5% en <-5%	%	3%	5%	-4%								
SCHULDPOSITIE																
1	Netto schuld quote (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	%	66%	55%	55%	45%	33%	35%	36%	19%	19%		
2	Netto schuld quote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	%	59%	49%	48%	49%	37%	38%	39%	22%	22%		
3	Debt ratio	<50%	>50% en <80%	>80%	%	52%	50%	49%								
4	Netto schuld per inwoner				abs	1.803	1.623									
WEERSTANDSVERMOGEN																
1	Weerstandratio (financiële risico's)	>1,0	=1,0	<1,0	abs			0,0	1,7	1,8	1,8					
2	Weerstandratio (niet-acuut)	>1,0	=1,0	<1,0	abs	2,3	2,1	2,4	1,9							
2	Solvabiliteit (BBV)	>50%	>20% en <50%	<20%	%	24%	25%	22%	22%	24%	24%	24%	29%	32%		
3	Grondexploitatie (BBV) (voorraden / totale baten voor inzet reserves)	<20%	>20% en <35%	>35%	%	36%	31%	29%	23%	19%	23%	19%	14%	6%		

BEGROTING		
1	Woonlasten (mph) / woonlasten (mph) (landelijk gem.) (BBV)	De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB (Onroerende Zaak belasting), de rioolheffing en reiniging- of afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in een gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en dit uit te drukken in een percentage.
2	Structurele exploitatie ruimte (BBV)	Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan andersom. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.
3	Vershil resultaat jaarrekening (% totale baten)	De mate waarin het resultaat in de jaarrekening afwijkt van het resultaat zoals dat eerst was begroot. Het verschil tussen het begrote en gerealiseerde jaarrekening resultaat uitgedrukt als percentage van de totale baten.
SCHULDPOSITIE		
1	Netto schuld quote (BBV)	De netto schuldquote geeft inzicht in de mate waarin de schuldenlast drukt op de exploitatie. Dit kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden te delen door de totale jaarlijkse baten. Dit saldo wordt uitgedrukt in een percentage van de totale jaarlijkse baten. Lagere baten of hogere investeringen zorgen voor een stijging van de netto schuldquote.
2	Netto schuld quote (minus verstrekte leningen) (BBV)	"Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen."
3	Debt ratio	Debt ratio is een indicatie van hoeveel schuld een bedrijf heeft, in vergelijking met de totale waarde van het bezit van het bedrijf.
4	Netto schuld per inwoner	De netto schulden van een gemeente uitgedrukt per inwoner.
WEERSTANDSVERMOGEN		
1	Weerstandratio (incidenteel)	De verhouding tussen de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit en de incidentele risico's van een gemeente.
2	Weerstandratio (incidenteel + structureel)	De verhouding tussen de beschikbare incidentele en structurele weerstandscapaciteit en de incidentele en structurele risico's van een gemeente.
3	Solvabiliteit (BBV)	Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.
4	Grondexploitatie (BBV) (IEGG / totale baten) (BBV)	De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. waarde van de gronden in bezit als percentage van de totale baten.